

BFS-2009/12-55

İstanbul, 17.06.2009

Konu: Son Düzenlemelere Göre Döviz Kredileri, Yurt Dışı Şube Kredileri, BSMV Uygulamaları Hakkında.

16 Haziran 2009 tarihinde yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile döviz kredileri ve dövize endeksli krediler konusunda düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre;

1) Döviz geliri olmayan firmaların yerel bankalardan döviz cinsi borçlanmalarının önündeki engel kaldırılarak, **“kredi ortalama vadesinin bir yıldan uzun ve miktarın 5 milyon dolar ve üzerinde olması koşuluyla”** döviz kredisi kullanabilmeleri imkan dahiline girmiştir. Bilindiği üzere eski uygulamada bu kısıtlama sebebiyle müşteriler ya yabancı bankalara ya da yerel bankaların yurt dışı şubelerine müracaat etmekteydi. Bugüne kadar yerel bankalardan bu sebeple borçlanamayan firmalar, özellikle KOBİ’ler, bu bankaların yurt dışı şubelerinden ya da iştiraklerinden borçlanıyorlardı. Bu da ülkenin dış borç stokunu büyütüyor, dış borç istatistiklerini/rasyolarını kötüleştiriyordu.

2) Döviz geliri bulunmayan firmalar, Türkiye’deki bankalarda bulduracakları döviz ve/veya belli niteliklere sahip yabancı para menkul kıymetleri teminat göstermek suretiyle, teminat tutarı kadar, vade sınırı olmaksızın ticari ve mesleki amaçlı döviz kredisi kullanabileceklerdir.

3) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere **ticari veya mesleki amaçla** dövize endeksli kredi kullanılabileceklerdir.

4) Türkiye’de yerleşik **gerçek kişilerce**, yurt içinden ve yurt dışından döviz veya dövize endeksli kredi kullanılamayacaktır. Böylece, döviz cinsi ve dövize endeksli iç ve dış kaynaklı tüketici kredi uygulamasına son verilmiştir. (Tüketicilerle ilgili döviz kuru riskinin tamamen ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.)

Bu düzenlemeler sonucunda, kredilerin muhtemelen yurt dışından yurt içine transfer edilmesi ve böylece dış borç stokunda düşüş yaşanması hedeflenmektedir. Bilindiği üzere şirketler döviz cinsi kredi almak için teminat olarak dışarıda döviz mevduatı tutuyorlardı. Bu uygulama ile bu durumdaki mevduatların da içeri taşınması gündeme gelecektir. Böylece içerde döviz cinsi mevduatlar-tasarruflar artacaktır.

Öte yandan bu düzenlemelere rağmen şirketler 5%’lik Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) avantajı sebebiyle (=zira Türkiye’den kullanılan kredilerde faiz üzerinden %5 BSMV vardır) veya başka sebeplerle yine eskiden olduğu gibi yurt içinden değil yurt dışından borçlanmayı tercih edebileceklerdir.

Zaten 5 milyon Doların altındaki döviz kredisinin yurt içinden sağlanması mevzuata göre mümkün olmadığından, 5 milyon Doların altındaki işlemlerin mecburen yurt dışından yapılması gerekiyor.

Yerel bankaların iştiraki durumundaki yurt dışı bankalardan alınacak krediler için BSMV söz konusu değildir. Yerel bankaların yurt dışı şubelerinden kullanılan kredilerde ise; kredinin kaynağı Genel Müdürlükten yapılan fonlama olmadığı sürece, başka deyişle yurt dışı şubenin yurt dışından sağladığı kaynaklar kullanıldığı sürece BSMV yine söz konusu olmayacaktır (*Bu konuda Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yazılı görüşü vardır.*). Ancak Maliye inceleme elemanları münferiden yaptıkları incelemelerde BSMV'den kaçınmak amacıyla kredilerin yurtdışı şubeden kullanıldığını iddia edebilecektir. Eski düzenlemede döviz kredilerini yurtiçinden kullandırma hakkı olmadığı için Bankalar kendini bu açıdan da ayrıca savunuyorlardı. Bize göre yurt dışı şubenin yurt dışında yapmış olduğu borçlanmalar (örneğin topladığı mevduat) şubenin kendi kaynağıdır ve bu kaynaktan Türkiye'deki şirketlere verilen krediler BSMV kapsamında değildir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla.

Cihat Kumuşoğlu

Serhat Serter

BAKANLAR KURULU KARARI**Karar Savısı : 2009/15082**

Ekli "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"ın yürürlüğe konulması; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 12/6/2009 tarihli ve 25070 sayılı yazısı üzerine, 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 15/6/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Adullah GÜL

CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	M. AYDIN Devlet Bakanı
H. YAZICI Devlet Bakanı	F. N. ÖZAK Devlet Bakanı	M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	F. ÇELİK Devlet Bakanı
E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	H. YAZICI Devlet Bakanı V.	C. YILMAZ Devlet Bakanı	S. ERGİN Adalet Bakanı
M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	B. ATALAY İçişleri Bakanı	A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
N. ÇUBUKÇU Milli Eğitim Bakanı	M. DEMİR Bayındırlık ve İskân Bakanı	R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
N. ÇUBUKÇU Tarım ve Köyüşleri Bakanı V.	Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
M. Z. ÇAĞLAYAN Kültür ve Turizm Bakanı V.		V. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı	

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI
KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KARAR**

MADDE 1 – 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Kararnamenin eki Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (e) ve (f) fıkraları eklenmiştir.

"b) Türkiye'de yerleşik kişiler aşağıda belirtilen şekillerde döviz kredisi açabilirler.

i) İthalat ve ihracat rejimlerine göre açılacak emtia kredileri,
Bankaların;

ii) İhracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri,

iii) Yatırım teşvik belgesi kapsamında dış kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri ile yatırım mallarının finansmanı için açacakları döviz kredileri,

iv) Yurt dışında iş yapan Türk müteşebbislerine, uluslararası yurtiçi ihalelerle ilgili işleri veya Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri,

v) Türkiye'de yerleşik kişilere kullanıracakları ortalama vadesi bir yıldan uzun olan, 5 milyon ABD Doları ve üzerindeki döviz kredileri,

vi) Teminat olarak alacakları Türkiye'deki şubelerinde bulundurulan döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye'de yerleşik kişilere ticari ve mesleki amaçlı kullanıracakları döviz kredileri,

vii) Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri."

"e) Bankalar, Türkiye'de yerleşik kişilere ticari veya mesleki amaçla dövize endeksli kredi kullanabilirler.

f) Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerce, bu maddenin (b) ve (e) fıkraları ve Bakanlıkça belirlenecek haller dışında, yurt içinden ve yurt dışından döviz veya dövize endeksli kredi kullanılamaz."

MADDE 2 – Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kararı Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

Bakanlar Kurulu Kararının Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi		Sayısı
11/8/1989		20249
Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapan Kararnamelerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi		Sayısı
25/2/1990		20444
20/6/1991		20907
21/3/1993		21531
21/12/1994		22148
10/6/1997		23015
31/12/1998 (mükerrer)		23570
19/8/1999		23791
28/8/2001		24507
2/7/2003		25156
27/8/2004		25566
31/12/2004		25687
28/3/2006		26122
30/12/2006		26392
8/2/2008		26781
10/3/2009		27165